

Un document d'un concert a París

Un dels llocs de casa que de jovenet tenia la meua preferència era, sens dubte, un armari-llibreria que guardava papers, fotografies, recordatoris, llibres... Aquells petits "tresors" que es conserven amb cura perquè són el record de persones i vivències entra-nyables. Allà hi havia les "reliquies" d'avis i oncles i d'altres que figuraren una mica en la minúscula història familiar. Des de les novel·les romàntiques i els fascicles de la "Historia del Ampurdán" de Pella i Forgas, del meu avi carlí fins les obres de Pi i Margall, les novel·les eròtiques i molts exemplars de "L'Esquella de la Torratxa" d'un meu oncle republicà federal, passant per revistes i diaris de tota mena i per una munió de programes de l'Escut Emporità de la joventut d'un altre oncle i del meu pare. Era molt divertit tafanejar-hi i no sabies mai amb quina sorpresa et trobaries!

Enmig de llibres i carpetes curulles de paperam hi havia els "souvenirs" del viatge de nuvis dels meus pares a París l'any 1926: el típic àlbum dels monumentsicolors; les revistes del "Folies Bergère" amb fotografies del cantant de moda d'aleshores Maurice Chevalier i la joveníssima Josephine Baker, la ballarina negra que s'exhibia nua; records dels museus i postals, etc.

De les postals una de "Notre-Dame" deia: "Ja ho sabeu que la Principal ve a París? Anirem a sentir-la./ Josep" (el pare s'afanyava a assabentar-ho als avis, amb satisfacció) al costat mateix de la postal les dues entrades dels "fauteils" del "deuxième balcon" de la "Maison Gaveau" on donaria el concert la Principal i el programa per aquell dia 12 de juny, a dos quarts de quatre de la tarda. Es tractava d'un festival titulat "Música Popular Occitana" i el nostre conjunt s'hi anunciava així: "Avec la célèbre cobla catalane la Principale de la Bisbal orchestre d'instruments anciens catalans". L'organitzaven el Cercle Francès, el Grup Occità i el Casal Català de París.

El París d'entre-guerres vivia uns moments d'eufòria artística. Semblava que tothom feia l'esforç màxim per oblidar els horrors de la passada guerra del 1914-18; ningú, és clar, deuria preveure la propera que ja s'estava congriant. La ciutat continuava essent la capital cultural d'Europa. Malgrat que ja es feia sentir, en molts indrets del continent, la gran caiguda econòmica anomenada "crisi del vint-i-nou", París era el lloc de trobada de totes les manifestacions artístiques de categoria; el punt on es reunia la "high society" del món. Era l'època dita "els feliços anys vint", "les années folles" dels francesos.

La sala de concerts "Maison Gaveau" fou una de les més importants. Allà hi passaren grans figures de la música; el renomnat Maurice Ravel hi estrenà alguna de les seves composicions més polèmiques.

El "Festival de Musique Populaire Occitane" s'inicià amb un "Himne" de Morera que interpretà la coral occitana que dirigia l'entusiasta J. Fontbernat. La primera part fou encomenada a la Principal que executà sis sardanes d'entre les quals l'antiga "Per tu plo-ro" de Pep Ventura, la famosa "Juny" de Garreta, "El cavaller enamorat" de Manén i la patriòtica "La Santa Espina" de Morera.

A la segona hi hagué un recital de cançons de l'Alvèrnia, en uns arranjaments de J. Canteloube el qual acompanyà al piano a l'interpret: Mr. M. Vulpesco, cantant de l'òpera de Montecarlo.

Formació de l'any 1924, un any després de la reincorporació de Martí Saló i de l'ingrés dels seus fills Emili i Conrad. D'esquerra a dreta, asseguts: Joaquim Torrent (flabiol), Lluçà Badosa (segon tible), Enric Barnosell (primer tible), Josep Coll (primer tenora) i Tomàs Amich (segon tenora). Drets: Emili Saló i Ramell (cornetí segon), Martí Saló (cornetí primer), Tomàs García (primer fiscorn), Conrad Saló (segon fiscorn), Genís Canet (trombó i director) i Emili Saló i Parals (contrabaix). (Arxiu Vda. Saló)

La tercera part era dedicada a cançons populars occitanes, amb una representació de les principals regions d'aquell país: la Provença, el Bearn, la Gascunya, etc. En obsequi dels músics bisbalencs, hom n'hi va incloure dues de catalanes: "Lo rossinyol" i "La cançó de la nau". Les cançons les interpretà el "Choeur occitan" que conduïa un enamorat de la nostra música J. Fontbernà, el qual també era l'artífex de les harmonitzacions per a veus mixtes.

El Festival es va cloure amb la Principal de la Bisbal que interpretà la coneguda sardana "L'Empordà".

Quan el meu pare —que era un romàntic, un sentimental notori— m'explicava les seves impressions d'aquest concert em comentava que sentir "L'Empordà" i "La Santa Espina" en ple París interpretades per la Principal havia estat molt emocionant.

De fet jo sempre he pensat que la sardana té una gran força emotiva; és d'aquelles músiques que arriben al cor i fan vibrar l'esperit per poca vena patriòtica o poètica que es tingui. Afecten i entendreixen encara més quan hom les escolta si es troba lluny de Catalunya... llavors t'agafa una mena d'enyorament fascinant!

JORDI FRIGOLA I ARPA